

GRUNNPRINSIPPENE i CVT(3 stk)

- 1) **Støtte.** Støtte er å holde luften tilbake. Kontrollere luftstrømmen som går ut. Det gjør vi ved å
 - Fokuserer på ribbena ved innpust.
 - Magen skal ikke gå inn, slappe av i magen. Verken holdes inn eller presses ut. Vil automatisk gå litt ut når vi puster inn og er avslappet.
 - Trekke navlen sakte inn og nesten ut gjennom ryggen når du kjenner at du har behov for mere luft/støtte. Gjøres i en seig bevegelse
 - Teste ved å synge en tone og holde en finger foran munnen. Kjenner du luftstrømmen, er det for mye. Skal bare bli litt varmt, fuktig i hånden. Test også med å holde et stearinlys foran når du synger. Hvis det blafrer, slipper du ut for mye luft(dvs du har ikke nok støtte).
 - Tren ved å puste ut, pust inn(slipp inn luft), si en «s» på luften du puster ut. Når det blir vanskelig, må du begynne støtten ved å dra navlen seigt innover/bakover. Prøv deretter med tone, f eks en «i»
- 2) **Åpent svelg**, for å unngå spenninger rundt stemmebåndene. Det oppnås med riktig støtte
- 3) **Unngå fremskutt hake og leppespenninger**, dvs overbelastning i lepper og kjeve. Dette også for å unngå spenninger rundt stemmebåndene. Test at du ikke har fremskutt hake ved å holde en finger bak fortenna når du synger. Man skal danne vokaler med tungen uten å endre munnen noe særlig.

Twang, naturlig twang – åpent svelg.

Hekselyden, and, lekebil. Når vi lager den lyden, lukker strupelokket seg over struperøret. Det er en sunn lyd, som babyer har naturlig. De blir aldri hese, uansett hvor mye de gråter/skriker. Alle spenninger forsvinner ved twang, stemmebåndene beveger seg fritt.

FUNKSJONENE(4 stk) eller også kalt **gir**.

Deles inn etter innstillinger i munnen, vokaler og volum

Første gir: Nøytral. Kan synges med eller uten luft

- Mange jenter synger der, f eks Sissel Kyrkjebø
- Kan synges med luft, men da har man begrenset volum. Luften stjeler volum
- Luften fjernes ved å bruke støtten(bruke ribbena)! Da får man mere volum
- Nøytralt synges når minst volum, eller veldig lyst/høyt toneleie
- Gutter synger bare nøytralt i falsett. Det er guttas 1. gir. De må legge på twang for å få mere volum i falsett. I tillegg til smil og støtte!
- Innstillingen er en løs kjeve, som i twang
- Alle får mere volum når legger på twang

- Kan synges med **alle vokaler**, også i høye toner

Andre gir: Curbing. Synges aldri med luft. Da blir man hes

- Mange popsanger synger i curbing, f eks Madonna
- Her skrur man opp volumet
- Likevel er tonene litt tilbakeholdt
- I curbing blir det blir mer kjerne i tonene, «kjøtt på tonen», metall
- Kan trene opp curbing også i høyden.
- Evt gå over til nøytralt nå kommer til «knekken», når det blir for lyst/høyt toneleie
- «Holdet» er «støttestemmeband» som ligger rundt stemmebåndene og slipper når går over til nøytral
- Innstillingen er hold
- Vokalene som er bra å bruke når man synger i curbing er i, og å dreies mot o og ahn. Dvs vokalene er oftest **i, o og ahn**

Tredje gir: Overdrive

- Sangere som bruker mye volum synger i overdrive, som f eks Whitney Houston
- Overdrive er mye volum.
- Gutta synger ofte overdrive i det lave leiet. De høres for dårlig i curbing
- Brukes ofte i musikal, spes på siste tonene. Skal låte bredt og svært
- Har ikke holdet/ det tilbakeholdne som curbing har
- Må ofte bruke mye stemme
- Viktig å smile, ellers blir det «Vålerenga», dvs brøling.
- Kjevns innstilling er som når du biter i et eple. Holde den innstillingen før man begynner å synge og underveis
- Støtte, smil og eplebitt. Da er det mye lettere å komme f eks ned.
- Husk opp med strupehodet(lav gane, tunga bakover mot jekslene). Motsatt blir klassisk(høy gane, lavt strupehode)
- Hjelpevokalene i overdrive er **e og å**. Det er nesten ikke mulig å synge på f eks «i» overdrive
- Gutta kan gå til en høy C, jentene til en tostrøken D. Må etter det legge på twang

Fjerde gir: Edge(overdrive med twang)

- Synges ofte av sangere som Pavarotti, Aretha Franklin.
- Edge er storebroren til Overdrive. Dvs man legger twang oppå overdrive
- Tunga bak løftes mot baktennene/jekslene helt bak
- Kraftig lyd, kan synges i alle tonehøyder. Mest brukt i høyt leie
- Brukes i joik, folkeviser, kveing, afroamerikansk sang
- Vokalene er ofte **i, e, a(mot æ, som dansk ape), æ og ø**

NB! Generelt brukes ofte nøytralt i høyt leie, curbing i mellomleie og overdrive i lavt leie

Klangfarger

Sier noe om sjangeren vi synger i

Den skapes i munnhulen

Alle er forskjellig bygd, også i munnhulen.

Klangfargen må være lik hele veien, dvs gjennom hele sangen!

Klangfargen kan ikke endre til mørk underveis, for f eks for å komme opp/ned.

Mørk klangfarge får man ved stor munnhule (opera, klassisk og noe gospel)

Lys klangfarge ved liten munnhule (pop, ABBA).

Siste tips!

- Pust gjennom munnen. Bruker kortere tid og får inn mer luft
- Holde fokus på ribbena, holde de ute når puster inn. Slipp magen/navlen ut. Gir plass til lungene
 - Hvis du strammer magen, går ribbena inn og du får ikke støtte
- Så lenge navlen er i liten bevegelse innover, vil spenningene slippe i halsen